

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

AN 8 A

(CĂ PREAMĂ LA VOIE).

AL VI-LEA.

N° 23.

Brashov, 22. Martie.

1843.

Austria.

ВІЕНА. Дін БВАРТИНАЕ ЄШІТЕ ДЕЛА 17. МАРТА АН 20. МАРТИЕ ВІДЕМ КЪ ВЪКЪРІЕ, КЪМ-КЪ АНЗАЦІМЕА СА К. К. РЪХІАДКА Франціск Карол. Се афлз пе кале де АНЗІНЪТОШАРЕ А-ПЕТИТЪА, СОМНЪА ШІ ДАТЕ ОПЕРЪЦІІ НОРМАЛЕ ПЕ ЗІ ЧЕ МЕРЪЕ І СЕ РЕ'НТОРЪ.

Chronica.

ФРАНЦА. Ам зис, кз вом ампертши пвине ші дн рзсвнѣа Длѣ Гѣіѣот дат опозіціі ан 2. Мартіе. Ачест міністрѣ ас-пвнч се вѣдѣ ачкѣат де кзтрѣ Д. Дамартіне ші внобзціт ан тоате мзсвреле вѣціі сале пвѣліче, нѣ маі крѣцъ нѣчї еа пе нїмнї ші фолосіндѣсе фодрте бїне де армеле сале реторїче пе каре ле поате абѣ 8н вѣрѣат практик нѣм є дзнѣа, арѣтѣ аѣ Дамартіне, кз ісвїнд еа політіка міністерїлор ісбїщї кїар пе цара Антрїагѣ, каре пзнѣ аѣма черѣ еа ачгаш а-сѣменеа пзшїрї ші мзсврї політіче, вѣзѣнд бїне, кз датеа н'аѣ лок ші кз де ар шї фї сфїнте ан сїне, нѣ леаѣ вѣнїт аннѣ времїа. Мінїстрѣа Гѣіѣот рзсвнѣ Антрѣ датеа: Вѣ вѣзѣтѣ ші воі вѣзѣрѣціі кѣ мїне рзсврїнд гѣ-вѣрнѣа дїн Івліе (1850) ан мїжлорѣа Фран-ції. Вѣ ал вѣзѣтѣ нзекзндѣсе прїкѣм се наще омѣа ан аѣме гол голаш. Да, тол, голаш. Тоатѣ пѣтерѣа че о арѣ дзнѣа, тоате мїжлорѣа де а дѣвѣа пе кзте ле арѣ ан мзнѣ, ші леаѣ кзцігѣат прїн пѣелїчїтѣе шї прїн дѣкѣтерѣ. Ачѣа че фѣжѣ гѣвѣрнѣа, о фѣжѣ прїн шїрѣа шї воїа цѣрїі, аї ачестїі цѣрїі слободѣ шї конвїнсе, еа дѣвѣа ан мїж-лорѣа сфѣзѣрїлор воастрѣ, Антрѣ фонѣа ам-протївїрїлор воастрѣ, де фѣуѣ нѣ воі кѣ чѣі маі пѣцінї, кѣ опозїціа, де фѣуѣ шї нѣ маїорїтѣа кареа ал сѣціне. Дѣчї акѣма шїці пе чїне ісбїці. Акѣма шїці акѣтї єтѣ ідѣа пе каре о прїгонїці! Ачѣа єтѣ ідѣа Франції, а Франції лїкѣре, конвїнсе! Ачѣаста о зїѣ єѣ ан контра воастрѣ! Ачѣаста єтѣ анкѣмзѣ-рѣа, че н'аѣ пѣс ла мїрѣре. Дѣчї ідѣа ачѣ-

ста політіка ачѣаста, пе каре о прїгонїціі воі, кѣ є о вїновзціці! Кѣ доаѣ грѣшѣлі марї кѣм зїчѣціі воі: вѣмнѣ с'ар крѣде тарѣ шї вѣрѣос, кѣ вѣрѣос ар фї вѣнїтѣ ан контра Франції, а кѣрѣі мѣрїме чѣа нѣ о поате сѣ-фѣрї, шї кѣ Франца дїн партѣ'шї ар ста га-та а дѣвѣа шї а се ачїента асѣпра вѣрѣосї. Аннѣ Дѣмнїлор ан време де чїнчї анї дела 1851 пзнѣ ла 1855 токма пзрерїле ачѣаста єра асѣпра кѣрѣра єѣ шї прїтїції мѣ пе лѣптам нѣконтенїт, пе каре Д. Касїмір Перїер ан аѣвѣрѣа ачѣаста де ачѣкѣ шї ле трѣнті ла пзѣнїт. Шїці воі чїне леаѣ ачѣрат? Опозїції де ачѣнчї. Ачѣа че борѣїа опозї-ціа де ачѣнчї, єра ачѣлеашї ідѣї, ачѣлеашї сїмцімїнте, ачѣлеашї проїкѣте, ачѣеашї полі-тікѣ, пе каре ле пѣзїціі воі. Антрѣ аѣвѣр, ачѣаста є рарїтѣе. Амкеле рѣзѣлатѣе, ла каре аѣжнѣсрѣм ної прїн сѣдоарѣа фѣрнѣціі ноастрѣ, прїн дѣкѣтерї де чїнчї анї, — 8нѣа аѣкѣ, кѣмнѣ Франца поате трѣзі ан пачѣ кѣ вѣрѣоса, кѣмнѣ Франца, ачѣастѣ Францѣ єшїтѣ дїн рѣволуціа де Івліе нѣ амерїнѣа сїгѣрѣанѣа вѣрѣосї, — шї аѣтѣа, кѣмнѣ вѣрѣоса, каре сѣтѣтѣ ашѣ андѣлѣнѣг армѣтѣ ан контра рѣ-волуціїі фѣранѣозѣшї, нѣ амерїнѣа сїгѣрїтѣа Франції, поате трѣзі ан пачѣ кѣ дзнѣа: ам-бїле ачѣастѣ рѣзѣлатѣе, ачѣонїсѣлаа ноастрѣ о рїдїкаціі ан контра ноастрѣ. Врѣацімї аннѣ ка сѣ вѣ вѣнѣтѣ, кѣ ачѣаста є о стрїгѣтоарѣ нѣмѣлѣцїмїрѣ шї кѣтѣжѣкѣрѣ! — Де ачї анко-ло мінїстрѣа трѣкзїд 8шор пїсте дате Ста-тѣрї атїнеа де Дамартіне, аѣжнѣс ла Англїа. „Да, зїчѣа Д. Гѣіѣот, воі аѣвѣці дѣрѣтѣе, Англїа шї Франца ан ачїанѣае лор, каре пїнтрѣ ачѣаѣѣѣѣ сѣнѣт єѣне, трѣєѣе сѣ се трѣкѣтѣе ан о потрївѣ. Ачї нѣ поате сѣ фїе 8н фодѣ пїнтрѣ о цѣрѣ, каре нѣ єтѣ шї пїнтрѣ ачѣааѣтѣ. Шї апої нѣмѣлѣцїмїрїле че арѣтаціі воі, аѣ нѣ токма асѣменеа с'аѣ рїдїкат шї ан парламентѣа єнглѣзѣск? (Аѣ-кѣ, нзпѣзѣтѣрїі че се пар Франѣозїлор кѣ ле бїне дела вѣнглѣзї, ачѣшїа ле стрїгѣ кѣ токма дїн протївѣ, лор ле бїн дела Франѣозї). Ан-нѣ єѣна андѣлѣцѣрѣ нѣ поате фї аколо, 8нѣ

кввінте ле нз рзспзнд фаптелор. Реазиіле нз пот фі взне, дакз кввінте аспре, пропозиції пайне де амзрзчзне, сімцімінте ізці се ре-ноіск некврмаг де амбе пзрціле, лімба сз не фіе кввінчолез, біневоітоаре де о потривз. Дін партеа ноастрз ба ші фі тотдеазна ші мз цінз норочіт, кз нічі зн глас нз се рі-дікз, каре сз мз деа де мінчзнь. — Де ачі ораторзла вені ла Спанія ші арзтз опозиціеі, кз се аншалз фортте, дакз креде, квмкз Франціі і с'ар кздеа о маі маре інфлзінцз ан Спанія, декзт чеа че о авз ан аніі а-чещі дін зрмз ші кз ера зн маре пзкат, дакз Франца ар фі ешіт асзпра лгі Дон Карлос кз мзнь арматз, не лзсзнд націа Спаніоалз ан паче, ка еа сз се лзпте сінгзрз пентрз лібертатеа са шчл. Маі анколо: воі спзнеці де зміліреа ші де нінфлзінца Франціі, ан време че алте пзтері креск ші се лзцеск. Ачеста е не адевзр. Бреці воі сз щіці, кзт аз кзщігат Франца ан пз-тере ші ан інфлзінцз асзпра ввропеі прін револзціа дін Ізліе, прін політіка де паче? Дечі азціці. Франца аве дін наінтеа порці-лор сале о крзіме, пе каре о рідікасерз ан контра еі, кз каре дзнса ера шзньщітз, а-декз крзімеа Оландіі (а цзрілор де жос). Ачеста кззз (дела зшіле ноастре) ші ан ло-кзла еі се анзалз о крзімз нестралз пріе-тінз ноаз, каре есте вечінз кз ноі (Белцізла). Ан Бавенціа се фзкзрз револзціі маі мзлат саз маі пзцін пзтрзньзетоаре, прін каре ан-сз ніще ідеі ноаз азшмане с'аз трзньтīt ші с'аз ашезат гзверне ноаз. Ан Спанія абсо-лзтісмзла кззз ші пе лзньз тоате грезтзціле позіціеі, пе лзньз тоате ліпселе ші педзціле че авз а петрече політіка ноастрз аколо, Франца трае фолос маре дін челе антзмплате ла Спанія. Німік сзнт ачесте воі Домнілор? Антзмплазріле ачесте марі сзвзршіте де а азньзла хотарзалор ноастре сзпт змеріреа ре-волзціеі дін Ізліе, німік сзнт ачестеа? Сзнт ачестеа німік пентрз інфлзінца Франціі ан ввропа. Щіці воі пентрз че с'аз сзвзршіт лзкрзріле ачестеа фзрз педечі аша мзлате? Пентрз-кз анцелепчзнеа політічеі францезе леаз коперіт ші апзрат ші тотдеодатз пз-тереа са леаз скзтīt. Дін прівінца пзтереі ші а взнеі політічі францезе венірз тоате ачесте фзрз врезн рзсвоіз европеан. Воі Домнілор, ертаці'мі о сінгзрз антреваре: спзнеці воі аншікз, че с'ар фі антзмплат ан европа, дакз ачесте се антзмплаа маі наінтеа кз зече ані, аннаінтеа револзціеі, дін Ізліе кз зече ані, де ар фі веніт еле ла а-нзла 1820? Вз антрев, че с'ар фі антзмп-лат? Вз нз рзспзнд. Всте анведерат, кз револзціа дін Ізліе, нзмеле, пзтереа, база Франціі ла а. 1830 аз апзрат ачесте, че ла 1820 н'ар фі апзрат. Німік есте ачестеа?

Всте ачі врео довадз де зміліре? Врео до-вадз де інфлзінцз пердзтз? Кредеці'мі міе, кз воіз пзтеці змела деалзньзла лзмеі, пз-теці мерче дела Вашингтон пзньз ла Калкзт-та (ан Індія), ші воі вз веці конвінче, квм-кз карзла політічеі ноастре прітзтіндені аз кзщігат шчл. шчл. — Мішкареа че фз-кз ачест кввзнт а Далі Гзззот, фз рзпїтоа-ре де азхзрї; опозиціа сзтзтз ка аннаімнїтз сімцінд кз асзздатз есте бірзїтз ші міні-стерїзла таре.

БАВАРИА. Мінхен, 3. Мартіе. Ан ка-мереле ачестеі церї с'аз анторс естімп кз-тева матерїі інтересетоаре, антре каре ноі нзмзрзм ші лотерїа. Ачест обїкт се лзз ла деєбатере ан камера депзтацілор, ші ворбірз асзпра лгі маі мзлці депзтаці дін чей маі ансемнаці. Тоці кз зн глас рекз-носкзрз, квмкз лотерїа кз нзмаре есте нз-нзммаі пентрз Баварїа, чі ші пентрз тоатз Церманїа о греа ненорочїре ші кзщїгзла, пе каре Статзла ан трае дін лотерїе, есте о авере недреаптз ші блзсзтзматз, де каре есте легатз ненорочїреа пзрїнцилор, а фіїлор, а сзрачїлор ші а сазжїторїлор. Дечї, реліціа, дрептзла ші даторїнца порзньчеще ка лотерїіле несмінтīt сз се щепзргз ші аша сз се пзїе одатз капет ла атзтеа тікзлошіі, каре дела 1819 ан лок сз скадз, се тот амзлзцеск асзпра лзкзжїторїлор. Дечї дакз гзвернзла кз-цетз серїос а щепче лотерїіле, ачеста о поате фаче кзт маі кзржнд; кзчї де ші лотерїа есте зн фелїз де контрїкзціе (дажде) пїезїшз (indirecta), дін каре се акопере мзлате ліпсе а ле Статзлазі, тотзш фіїндкз скопзла взн нз сфїнцеще пе мїжлоачеле реле, камера ші гзвернзла сз дїскїдз алт їсвор де венїт ан локзла блзсзтзматей лотерїї, каре дакз се де-дз кз патїмз спре еа, стрїкз ка орї каре алт кїп де прздаре.

ТУРЧІА. Дела маруїні, 4. Мартіе. Тоате щїріле венїте дін Константінопол аратз, квм-кз реазцііле антре Ізліа ші антре поартз дін прїчина карзїї сербіене іаз о формз фо-арте крїтїкз, анкзт е тїамз, ка нз квмба сз ажзньз треаба ла о азшмзніе формалз, дакз квмба поарта ан скзртз време нз се ба авате дела сістема са. Се спзне, кз Д. Ыстенїеф аз ші апзкат нещїе мзсзрї, каре даз семне де прегзтїре спре а лзса Константі-ноползла. Се паре кз вїстее, квмкз Австріа ар вре а пзші ка мїжлоачїтоаре антре амбїле Статзрї, нз се адебереазз. (Сз маі ащептзм пзцінтеа сосіреа ші а аавор кореспондїнці.) (Т. Знїв.)

КІНА. Щїріле челе маі ноаз сосіте кз пофа дін зрмз пзньз ан 7. Дек. а т. ара-тз іарзш о фацз тзрздрїе а лзкрзрілор ан Кїна. Дз четатеа Кантон матрозїї енглзї ажзньсїрз а се анкзїера серїос кз кїнезїї.

